

maskinpark, vitner også om en administrator med særdeles gode tekniske kunnskaper og evner til rasjonalisering.

Forsøksopplegget ved stasjonen viser at det ledes av en forsker med kjennskap til — og syn for det praktiske jordbruk under norske forhold. Myrforsøkene har her en meget god basis, som gjør at forsøksstasjonen forsvarer sin plass blant norske forsøksgårder.

I dette hefte av Meddelelser har vi en kort og konsis forsøksmelding fra Vikelands hånd. Vi vet at den praktiske bonde og myrdyrker også i fremtiden vil få gode råd om de mange aktuelle spørsmål fra Vikeland og hans medarbeidere. Maskinalderen med nye problemer og krav, vil øke behovet for grundige forsknings- og forsøksmessige utprøvinger av de mange spørsmålene. Myr er den dominerende jordart i landets nydyrking. Forsøksvirksomheten i myrdyrking har derfor store oppgaver foran seg.

Vi takker forsøksleder Nils Vikeland for godt samarbeid og ønsker lykke til — og gode arbeidsår i det videre arbeid innen denne viktige sektor av norsk landbruksforskning.

Ole Lie.

BRUK AV TORV I KAMPEN MOT OLJEFORURENSNINGER

I nr. 2 av «Bulletin of the Internasjonale Peat Society» er omtalt interessante forsøk med bruk av torv mot oljesøl, utført ved Statens Tekniska Forskningsanstalt i Helsingfors.*) Det er i første rekke destruksjon av råolje og andre oljeprodukter som har vært hovedmålet ved disse undersøkelser. Destruksjonen foretas ved brenning, sammen med torvmateriale, en metode som har vist seg meget brukbar.

Den direkte foranledning til at torv ble tatt i bruk var tre større uhell i 1969. I to av tilfellene rant 150 à 200 tonn råolje ut i sjøen, ved det tredje uhellet ble en innsjø forurenset med ca. 50 tonn tung brenselolje.

Ved det første uhellet — i mai 1969 — ble først forsøkt med ulike emulsjonsblandinger med hensikt å gjøre oljen uskadelig ved fortykning, men dette viste seg å ha — praktisk talt — ingen virkning. De lettere komponenter i oljen hadde allerede delvis fordampet, og de tyngre deler hadde dannet en vann-oljeemulsjon med opptil 70 % vanninnhold. Først når lett fyringsolje ble blandet med Sphagnum mosetorv, ble det produsert tilstrekkelig hete til at oljelaget som fløt

*) *E. Ekman og R. Sandelin*: The Use of Peat in Combating Oil Pollution, side 19—23. Mars 1971.

på vannet begynte å brenne. Vannets temperatur var da + 1 — + 2° C.

Uhell nr. 2 hendte i desember 1969. Arbeidsforholdene var da meget ugunstige p.gr.a. sterk kulde, nemlig helt nede i -22° C, og sjøen var begynt å fryse til. Den eneste løsning som da — eventuelt — var mulig, var å forsøke å brenne oljen på stedet. Erfaringene fra det allerede refererte forsøk hadde gitt visse forhåpninger. Resultatet ble uventet godt. Ved brenning med torvmose ble ca. 80 % av oljen som hadde rent ut, forbrent og derved forhindret i å spredes ut over et stort areal.

Det tredje uhellet skriver seg fra høsten 1969 i Øst-Finland. Her var tung brenselolje lekket ut i innsjøen Höytiäinen, og oljen hadde hatt god tid til å spre seg over et større areal av fjellgrunn. I dette tilfelle kunne ikke emulsjonsblandinger brukes til fortykning av oljen, og å samle den opp ville praktisk talt være umulig på det underlaget man hadde for seg i dette tilfelle. Følgelig måtte brenning forsøkes. Ved innblanding av torvmateriale, viste det seg at største delen av oljen omkring innsjøen ble oppbrent.

Vi har her begrenset oss til å referere bare resultatene av de tre tilfellene av oljeforurensninger p.gr.a. mer eller mindre tilfeldige uhell. Artikkelen behandler også bruk av torvmateriale ved destruksjon — eller ødeleggelse — av oljeprodukter under typiske vinterforhold, bl.a. hvor olje blir pumpet på sjøen for å lette grunnstøtte tankbåter. Dette kan nemlig medføre store skader både for selfangst, fisket og fuglelivet, særlig etter at isen er smeltet bort om våren. Likeså er nevnt torv som absorbent ved oljespill på land for å hindre forurensning av grunnvann. Torvas betydelige absorpsjonskapasitet er også omtalt i artikkelen, som vi henviser til.

Aa. L.

Rettelse:

I hefte 2/71 av Meddelelser (side 46) skrev vi at forsøksleder Hans Hagerup ble uteksaminert fra Landbrukshøgskolen i 1918. Det riktige er at Hagerup ble uteksaminert fra N.L.H. i 1914. Han var lærer i ungdomsskolen og assistent i geologi og jordbunnskunde ved Landbrukshøgskolen før han i 1918 ble ansatt på Mæresmyra.